

Theologie met toekomst

Instellingsplan TUA 2018 – 2023

Vooraf

Wie wij willen zijn en wat we willen doen is te lezen in de nu volgende pagina's. De aanloop naar het jaar waarin de TUA haar 125^e verjaardag viert, is een geschikt moment duidelijk te maken hoe wij verder willen gaan op een stevig fundament van onderwijs en onderzoek zoals dat in de voorbije jaren is gelegd. De ontwikkeling van school naar hogeschool naar universiteit is nog lang niet ten einde omdat wij meer willen worden wat we al heel lang zijn: een duidelijk herkenbaar wetenschappelijk instituut dat aan kerk en samenleving dienstbaar wil zijn. Daarom hebben we ons intern bezonnen op de koers voor de komende jaren met bijgaand plan als resultaat. Een plan dat een perspectief schetst met realistische ambities: concreet en haalbaar qua menskracht en financiën.

Bewust beschrijven we in dit instellingsplan de koers op hoofdlijnen. Omstandigheden kunnen immers veranderen en dat vraagt om flexibiliteit.

Dit plan is in de meervoudsvorm geschreven, immers als TUA-gemeenschap willen en dienen we er samen invulling aan te geven en dat gaan we zeker doen!

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter College van Bestuur
Prof. dr. H.J. Selderhuis, rector

Plaatsbepaling

Op D.V. 11 september 2019 bestaat de TUA 125 jaar en is het 100 jaar geleden dat de 'school der kerken' verhuisde vanuit Den Haag naar de huidige locatie aan het Wilhelminapark 4 in Apeldoorn. Het gebouw op dat adres vertelt zowel onze geschiedenis als onze identiteit. Steeds moest er een gedeelte aangebouwd worden, zodat de buitenkant verschillende bouwstijlen vertoont en binnen met ruimte gewoekerd moet worden. Daarmee is al veel gezegd over de variatie aan studenten, over de variatie in kerkelijke achtergrond en theologische 'stijlen', over de sfeer van ontmoeting en korte lijnen, en over het woekeren met gereformeerde theologie op beperkte ruimte. En dat alles in de haast monastieke omgeving van de Apeldoornse parken. Wat we nu na 125 jaar geworden zijn, willen we graag op dezelfde wijze uitbreiden, en dat kan volgens ons alleen als we onze identiteit steeds opnieuw vorm geven in een steeds veranderende samenleving.

Profiel

Waar de huidige TUA voor staat en voor wil gaan is samengevat in onderstaande tabel.

Hoger doel Waarvoor bestaat de TUA?	Gewaagd doel Waarheen gaat de TUA?	Kernkwaliteiten Waarin blinkt de TUA uit?	Kernwaarden Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen denktank voor gereformeerde visie op cultuur en samenleving	een gereformeerd theologisch instituut dat mensen vormt en toerust om het hart van het Evangelie te verbinden met het leven vandaag midden in de seculiere werkelijkheid	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten wetenschap en geloof gaan op een natuurlijke manier samen	wetenschappelijke theologie dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

Kernachtig samengevat: 'Denken om te dienen'.

De TUA leidt mensen op tot breed inzetbare theologen (predikant, evangelist, zendeling, gemeentestichter, kerkelijk werker, godsdienstleraar, bijbelvertaler en wetenschapper) die theorie en praktijk weten te verbinden, en verricht wetenschappelijk theologisch onderzoek en draagt de resultaten daarvan actief uit.

Ambities

De TUA ziet een veranderende wereld waarin de positie van kerk en theologie in Nederland in omvang afneemt, in Europa een wisselend beeld vertoont maar in andere delen van de wereld sterker wordt, als een aantrekkelijke uitdaging. De toenemende aandacht voor 'global Christianity' en het feit dat kerk en theologie in Europa steeds meer met de aanwezigheid en rol van andere religies te maken krijgen, stimuleren de TUA tot een nieuwe manier van denken en werken. Kerkelijk gezien is er naast de blijvende behoefte aan de traditionele gemeentepredikant steeds meer vraag naar mensen die de boodschap van het Evangelie naar buiten kunnen uitdragen, die in staat zijn gemeenten te stichten, die de capaciteiten hebben actief deel te nemen aan wetenschappelijke en maatschappelijke discussies, en aan mensen die in het publieke domein en bij zowel commerciële als non-profit organisaties hun theologische expertise kunnen inzetten. Voor een instelling van beperkte omvang is het een grote uitdaging zulke mensen op te leiden en met bovenstaande ontwikkelingen goed om te gaan, maar juist die omvang maakt de TUA vlot wendbaar en slagvaardig.

Voor de komende jaren willen wij de volgende ambities verwezenlijken:

1. Uitbreiding van het opleidingsaanbod

De TUA kent een 3-jarige bachelor en een 3-jarige masteropleiding Theologie die vooral gericht is op het predikantschap en dat is voor de huidige tijd een te smal aanbod. Kerken en organisaties vragen om theologen met ook andere bekwaamheden dan die van predikant, en studenten willen hun studie graag breder invullen zodat zij na afronding meer mogelijkheden hebben. De hoge scores die de TUA nationaal al enkele jaren haalt op gebied van de tevredenheid van studenten verplicht en stimuleert die studenten nog beter te bedienen. Het curriculum van beide opleidingen zal daarom aangepast worden, onder andere door versterkte aandacht voor persoonsvorming, wetenschappelijke attitude en internationale oriëntatie en uitbreiding van fte's voor praktische en systematische theologie. Het nieuwe curriculum gaat in per 1 september 2019. Voor de masterfase wordt gewerkt aan een verbreding van het pakket en wordt tevens een eenjarige Engelstalige master voorbereid die in deeltijd gevolgd kan worden. Deze master wordt zo georganiseerd dat zij internationaal aantrekkelijk is en met jaarlijks een voldoende instroom financieel ook rendabel wordt. Met deze master voldoet de TUA aan een reeds lang geuite wens van eigen studenten die niet de predikantsmaster willen volgen maar zich wel verder willen bekwamen, maar ook aan de vragen van studenten en partner-instellingen in het buitenland die deze master willen laten aansluiten op hun programma. Ook zullen mogelijkheden van studie in deeltijd of het aanbieden van gerichte minors onderzocht worden. Dat geldt eveneens voor een programma 'education on location', waarbij gebruik gemaakt wordt van de voor de theologie vele historisch interessante locaties in Europa om daar ter plekke met studenten uit binnen-, en buitenland onderwijs te geven en te ontvangen.

2. Verhogen van de academische output

De TUA heeft op gebied van Bijbelse theologie en kennis van de Reformatie nationaal en internationaal een reputatie opgebouwd. Het plan is die reputatie van deze vakgebieden hoog te houden en zo mogelijk nog te vergroten, en tegelijk versterking aan te brengen op de gebieden Nieuwe Testament, praktische theologie en systematische theologie. Daarvoor zal uitbreiding van personeel nodig zijn, maar zal ook gezocht worden naar mogelijkheden de output van de bestaande wetenschappelijke staf te vergroten en daarin meer focus aan te brengen. De totale omvang die beschikbaar is voor onderzoek is namelijk te klein om adequaat wetenschappelijk te kunnen presteren, waarbij het ook noodzakelijk is meer focus in het onderzoek aan te brengen. Het is dus noodzakelijk het aantal fte's uit te breiden en na te gaan hoe beschikbare tijd effectiever gebruikt kan worden. Een belangrijk middel voor de optimalisering van de output is de mogelijkheid samen met Driestar educatief via een graduate school meer promovendi te koppelen aan de TUA. Opzet is om door het aanbieden van gerichte cursussen en een strak tijdspad een

kwaliteitsimpuls te geven en het aantal jaarlijkse promoties te laten toenemen. Meerdere buitenlandse partners hebben hier belangstelling voor getoond.

Voor het eerst neemt de TUA ook deel aan een Europees programma: 'Research Infrastructure on Religious Studies' (ReIReS) met deelnemers van twaalf Europese instellingen. De TUA is verantwoordelijk voor de training op gebied van digitale data van onderzoekers en zal zich inzetten blijvend in dit programma te participeren en zo de Europese contacten te versterken. De betrokkenheid van de TUA bij de in 2016 opgerichte European Academy of Religion biedt de mogelijkheid tot contact met andere wetenschappers en instellingen en voor het presenteren van eigen output aan een breed academisch publiek.

Tot en met 2017 participeerden hoogleraren en docenten in drie gezamenlijke onderzoekprogramma's met de TU Kampen. Besloten is om door te gaan met de samenwerking tussen Bijbelwetenschappers en systematisch theologen van beide universiteiten in de onderzoeksgroep BEST (Biblical Exegesis and Theology).

3. Versterken contact met plaatselijke kerken

Van levensbelang voor de TUA is steeds de band met Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland (CGK) geweest en die band wil de TUA graag bewaren en versterken. De contacten die deze kerken in de loop van de jaren met andere kerken zijn aangegaan zouden echter sterker hun neerslag in onderwijs en onderzoek van de TUA kunnen vinden. Dat zal ook goed zijn vanwege de variatie aan kerkelijke achtergrond van onze studenten die de TUA tot een unieke plek van kerkelijke en geestelijke verbondenheid maken in een tijd waarin kerken worstelen met vragen van kerkelijke eenheid, maar ook met de specifieke problematiek van sterk groeiende kerken als wel als die van verdwijnende plaatselijke kerken. Daarom zal in de komende jaren ook ingezet worden op versterking van banden met andere Nederlandse en buitenlandse kerken.

Van belang is ook steeds geweest dat alle hoogleraren en vele docenten predikantservaring binnen de CGK hadden. Dat element dat ook door studenten als heel positief gewaardeerd wordt, kan ook vorm krijgen door andere predikanten en andere werkers in de kerk actief bij de opleiding te betrekken. Bij deze lijn van de kerken naar de TUA willen wij ook vanuit de TUA ons meer naar de kerken bewegen door te zien of en hoe Apeldoorn meer lokaal en regionaal present kan zijn anders dan alleen door preken en lezingen.

4. Internationalisering van onderwijs en onderzoek

De TUA kent een groeiend aantal contacten met buitenlandse instellingen en wil deze graag uitbreiden. De overeenkomsten die met enkele van deze instellingen zijn afgesloten – zogeheten MOU's (Memorandum of Understanding) – zullen geconcretiseerd worden in een gerichte en

permanente uitwisseling van studenten en docenten. Een voorbeeld hiervan is het Center for Puritan Studies waarin de TUA nauw samenwerkt met PRTS (Grand Rapids) en Hapdong (Seoul). Voor de studenten en met name de promovendi die in toenemende mate vanuit het buitenland naar Apeldoorn komen, zullen betere faciliteiten voor wonen en studeren gezocht worden. Graag wil de TUA eigen onderzoekers stimuleren actief aan buitenlandse congressen en programma's deel te nemen, onder andere door hiervoor extra financiële middelen ter beschikking te stellen. In het kader van de internationalisering zal de Engelstalige website van de TUA meer ingezet worden en zal ook een Engelstalige digitale nieuwsbrief verschijnen.

5. Doelgerichte valorisatie met hbo

De band met Driestar educatief, die met name tot uitdrukking komt in de bijzondere leerstoel van de Driestar aan de TUA, zal verder uitgebouwd worden door op gebied van onderwijs en onderzoek praktijkonderzoek te stimuleren.

Samen met de TU Kampen en Hogeschool VIAA te Zwolle bieden we laagdrempelige, korte videocolleges aan over thema's vanuit de theologie die van betekenis zijn voor het leven en denken van alledag. Hierdoor wordt werk uit het onderwijs en onderzoek aan de drie instellingen (en uit hun bredere netwerk) geschikt en beschikbaar gemaakt voor geïnteresseerden uit de brede achterban. Dit gebeurt onder de noemer AKZ+ | 'Weet wat je gelooft'. De website 'Weetwatjegelooft.nl', biedt in dit kader een moderne online leeromgeving. Het succes van AKZ+ is een stimulans het programma voort te zetten en zo mogelijk uit te breiden, waarbij dringend een balans tussen kosten en baten moet ontstaan. Tevens wil de TUA samen met de TU Kampen contact zoeken met de Protestantse Theologische Universiteit en de Christelijke Hogeschool Ede en Driestar educatief om gezamenlijk een valorisatienetwerk op te zetten. De TUA wil juist bij dit thema graag inspelen op behoeften en vragen van buiten de academie om zo de impact van onderzoek en onderwijs te vergroten.

6. Optimaliseren van de organisatiestructuur

Een kleine organisatie als de TUA heeft vele voordelen. De lijnen zijn kort, de mensen kennen elkaar en het is gemakkelijk elkaar te vinden. Nadeel is wel dat ook een kleine universiteit een aantal verplichte gremia heeft en dat die alle bemenst moeten worden zonder dat het gevoel van over-organisatie ontstaat. Hoog op de agenda staat derhalve het nadenken over de organisatiestructuur. Zijn de taken en bevoegdheden helder? Kan de communicatie beter? Kan er effectiever vergaderd worden? Kunnen meer docenten bij beoordelingen en examina betrokken worden? Het zijn slechts enkele van de vragen waarop we in de komende tijd antwoord gaan geven.

7. Huisvesting

Onze universiteit is gevestigd op een prachtige locatie, met voor de huidige bezetting voldoende collegezalen. Wel is er behoefte aan meer goede werkplekken. Voor docenten met name op dagen dat ze niet aaneengesloten college hoeven te geven, voor studenten om rustig te studeren en voor buitenlandse promovendi. Ook rustige plekken voor overleg van docent met student zijn noodzakelijk. De huidige opstelling in de aula bijvoorbeeld is behoorlijk statisch. Door de banken te verwijderen ontstaan er meer mogelijkheden voor een flexibele benutting, bijvoorbeeld voor de invulling van de ochtendwijdung en voor conferenties. Er zijn maar enkele werkplekken voor docenten, het aantal parkeerplaatsen is aan de krappe kant en de herinrichting van de bibliotheek is noodzakelijk, alleen al vanwege het nieuwe Puritan Research Center.

8. Bibliotheek

De bibliotheek heeft een beperkte omvang van ruim 55.000 titels. Bij de noodzakelijke uitbreiding zal de collectievorming meer afgestemd worden op de thema's binnen de onderzoeksprogramma's. Hierbij wordt ook gekeken naar de collecties van andere theologische bibliotheken zodat de TUA een eigen, onderscheiden collectie kan opbouwen. De catalogus van de bibliotheek zal komend jaar overgezet worden naar WorldCat, zodat de collectie van de TUA beter toegankelijk wordt. Voor deze software-migratie is een subsidie aangevraagd en toegewezen door Stichting Pica. In 2017 is er een overeenkomst gesloten met het Puritan Reformed Theological Seminary in Grand Rapids. In dat kader is het de bedoeling om een collectie op het gebied van het Nederlandse en Duitse puritanisme en de Nadere Reformatie apart in de bibliotheek op te stellen. Onderzoekers op dit gebied hebben in deze studieruimte, het zogenaamde Puritan Research Center, het materiaal bij de hand.

9. Actieve fondswerving

Het geld zetten we maar aan het einde en dat doen we bewust. Wij willen niet denken vanuit de beschikbare middelen maar vanuit noodzakelijke en wenselijke veranderingen. Niet: hoeveel hebben we en wat kunnen we daarmee doen, maar: wat moet er gebeuren, wat kost dat en waar gaan we het geld vandaan halen? Deze benadering maakt het er niet goedkoper op, maar wij weten dat er mensen, instellingen en fondsen zijn die de TUA graag helpen haar doelen te verwezenlijken. Actieve fondswerving komt dus wel aan het einde van dit plan, maar is geen sluitpost in ons beleid. We willen hier samen meer werk van maken om zo te zorgen dat de TUA meer kan worden wat ze moet en wil zijn.

10. Denken om te dienen

Met deze slogan is het specifieke van de TUA kort en helder onder woorden gebracht. Een universiteit die het denken wil stimuleren, maar die daarbij steeds het dienen van kerk en samenleving als einddoel voor ogen heeft. Deze combinatie alleen maakt de TUA niet uniek, maar dat doet de wijze waarop wij die combinatie in Apeldoorn vormgeven wel.